

KAMRATDATA

Ett fanzine från
Kamratdataföreningen
Konstellationen!

#1
2025

Hej och välkommen

I din hand håller du ett riktigt göttigt fanzine om ett bättre, friare och mer demokratiskt internet. Det behövs fler plattformar, verktyg och sociala rum på nätet där det är användarna som har makten och inte företagen! Vi som ligger bakom fanzinet är Kamratdataföreningen Konstellationen, en vänsterförening som driftar fria och öppna plattformar och folkbildar om det.

Konstellationen bildades i februari 2023 för att vi var ett gäng som hade tröttnat på att Big Tech visste allt om oss och att radikal politisk organisering var beroende av centraliserade plattformar utvecklade av vinstdrivande amerikanska företag. Vi såg att det fanns ett behov av att ha egna kommunikationskanaler. Namnet kommer från att vi vill koppla samman progressiva sociala rörelser och människor på nätet.

Vidare ser vi rätten till privat kommunikation som grundläggande för ett demokratiskt samhälle. Att drifta och sprida information om krypterade kommunikationskanaler är därför viktigt.

Syftet med Konstellationen förklaras enklast genom §2 Föreningens ändamål i våra stadgar:

Föreningen vilar på en demokratisk, socialistisk, feministisk och antirasistisk grund.

Föreningen har som ändamål:

att främja och tillhandahålla fria och öppna verktyg och digitala plattformar

att sprida information och bedriva utbildningsverksamhet

att verka för demokratisk medlemsstyrning av verktyg och plattformar

Sedan starten 2023 har vi bland annat: Opinionsbildat mot massövervakningsförslaget Chat Control, hållit föreläsningar om Fediversum, anordnat en studiecirkel på temat digitala verktyg för social förändring, haft flera hackathons och skrivarestugor samt medverkat på evenemang som Anarkistiska Bokmässan och Socialistiskt forum. Vi driftar även ett gäng olika digitala tjänster som du kan läsa mer om på sidan 8.

Vi hoppas att texterna i det här fanzinet ska vara intressanta och inspirera till handling och motstånd.

Vi ses på det fria internet!

OBS! Olika medlemmar i föreningen har fått bidra till detta fanzine. Åsikter som uttrycks i texterna är inte nödvändigtvis Konstellationens officiella hållning.

KAMRATDATAFÖRENINGEN
KONSTELLATIONEN

INNEHÅLL

s. 5	Vad ska vi ha Internet till?
s. 6	Fediversum
s.7	Fri och öppen källkod
s. 8	Konstellationens projekt
s. 12	Från Facebook till algoritmfritt flöde
s. 15	Några tankar från en socialistisk ingenjör
s.18	Fri och öppen mjukvara i din förening
s. 20	Ett mysigt fediversum
s. 22	Kiseldalskillarna och övervakningsekonomin
s. 25	Kasta skit på nazister är kul

Vad ska vi ha Internet till?

I höstas arrangerade Konstellationen en onlinebaserad studiecirkel på temat digitala verktyg för social förändring. Tanken var att kunna ge fler verktyg, lära oss tillsammans och dela kunskap med varandra om hur vi som engagerade i sociala och progressiva rörelser kan använda Internet på olika sätt.

Jag upplever att allt fler runt mig är trötta på Facebook, Instagram och Twitter/X men inte vet hur de ska lämna dem, eller ens om de kan det. Det senaste året har Konstellationen också fått förfrågningar om att introducera alternativ till "de stora sajterna" från lokala föreningar som har funderingar på detsamma.

När vi i studiecirkeln samtalade om förhållningssätt till kommersiella sociala plattformar och vilka alternativ som finns, hamnade vi flera gånger i frågan om vad vi egentligen ville ha internet till. Behovet av att diskutera politik med någorlunda likasinnade kanske leder en till andra webbplatser än önskan om att ta diskussioner med meningsmotståndare. En förenings interna diskussioner kanske bör föras på en annan plattform än där samma förening kommunicerar utåt. Vill vi diskutera, agitera, propagera, rekrytera? För viss rekrytering kan exempelvis Instagram eller Facebook fortfarande vara de lämpligaste vattnen att fiska i, medan det är synd om det inte går att hålla sig uppdaterad i sin lokala partiklubb utan att sälja sin data till Meta.

Allt handlar ju inte heller om det direkta politiska arbetet. Internet är också en plats för att hålla koll på kul klubbar, diskutera sina favoritserier, hitta möjliga kompisar eller kärlekspartners, läsa och publicera texter... allt möjligt! Och även det är saker man kan vilja göra online men utanför storkapitalisternas plattform. Det är också viktigt!

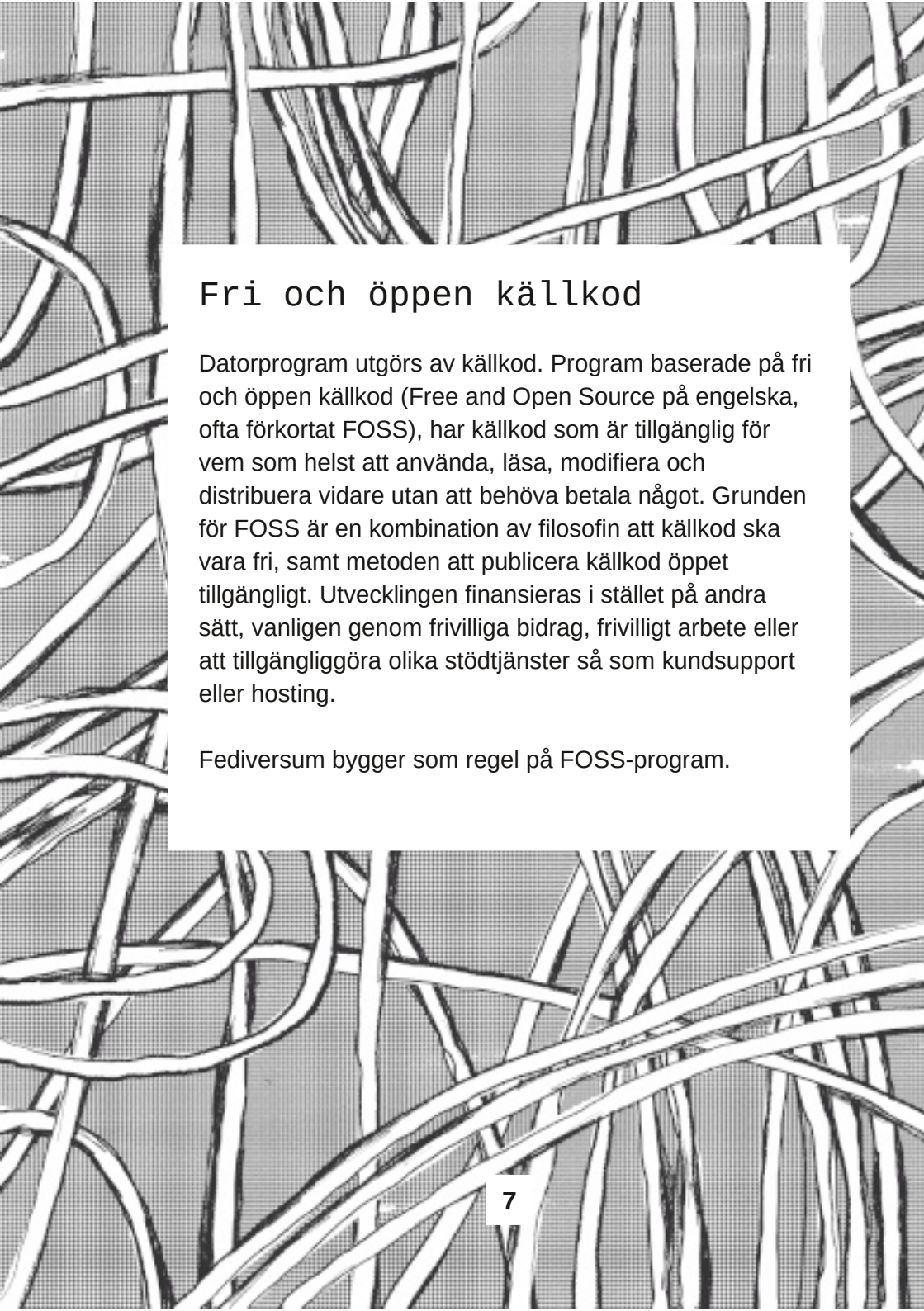
Jag tror inte på att avkräva sig själv eller andra ett perfekt, icke- eller antikapitalistiskt Internettande. Men jag tror på självorganisation, upptäckarlusta, och på att tillgängliggöra information utanför de storkapitalistiska plattformarnas murar.

Fediversum

I det här zinet finns det texter som berör Fediversum, eller fediverse som det heter på engelska. Fediversum är ett decentraliserat nätverk av sammankopplade sociala plattformar.

Ordet Fediversum kombinerar orden "federation" och "universum", som ett federerat universum. När jag som inte jobbar med IT först hörde namnet tänkte jag på en federation som en förbundsstat, som Indien eller USA. Men här är det istället olika webbtjänster och -platser som samverkar genom kommunikation över gemensamma kommunikationsprotokoll, alltså har samma regler för hur data ska kommuniceras. Det gör att data enkelt kan skickas mellan olika webbtjänster och -platser på en digital plattform, samtidigt som de webbtjänsterna och -platserna kan ägas och förvaltas av olika personer eller organisationer. En sådan webbtjänst eller -plats kallas för en instans. Dessutom kan data ofta skickas mellan olika sociala plattformar.

Konstellationen har instanser på olika plattformar i Fediversum. Dem kan du läsa mer om i det här zinet!

The background of the entire page is an abstract pattern consisting of numerous thin, white, curved lines that crisscross over a grey background with a fine halftone dot pattern. The lines vary in thickness and curvature, creating a complex, web-like texture.

Fri och öppen källkod

Datorprogram utgörs av källkod. Program baserade på fri och öppen källkod (Free and Open Source på engelska, ofta förkortat FOSS), har källkod som är tillgänglig för vem som helst att använda, läsa, modifiera och distribuera vidare utan att behöva betala något. Grunden för FOSS är en kombination av filosofin att källkod ska vara fri, samt metoden att publicera källkod öppet tillgängligt. Utvecklingen finansieras i stället på andra sätt, vanligen genom frivilliga bidrag, frivilligt arbete eller att tillgängliggöra olika stödtjänster så som kundsupport eller hosting.

Fediversum bygger som regel på FOSS-program.

Konstellationens projekt

Mastodoninstansen Spejset

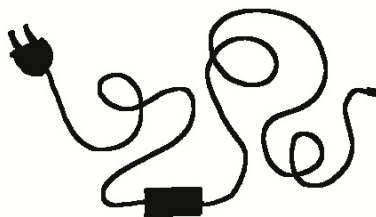
Man brukar ofta säga att Mastodon är det vanligaste alternativet till X (tidigare Twitter) på Fediversum, som du kan läsa om på uppslaget innan. Mastodon är alltså ett socialt medium av formatet mikroblogg.

Men till skillnad från X och de andra stora sociala medierna så ägs inte Mastodon av ett enda vinstdrivande storföretag eller av någon enskild person, utan består av massor av olika så kallade instanser. Eftersom källkoden är fri och öppen kan vem som helst (som har kunskapen) driva en egen instans, och därmed ett eget litet hörn av det stora nätverket Mastodon.

Konstellationen driver en instans som heter Spejset och det är medlemmarna själva som har kontrollen. Läs mer på social.spejset.org/about

Det fina med Mastodon är att det ur ett användarperspektiv inte spelar så stor roll vilken instans du har ditt konto på. Du är inte "låst" till den på något sätt utan är fri att följa och interagera med människor på andra instanser.

Läs mer om Mastodon på samuels.bitar.se/lite-kort-om-mastodon

Lemmyinstansen Aggregatet

Tänk dig ett rum för samtal och dialog som för tankarna framåt. Där idéer får stötas och blötas under demokratiskt överinseende från en ideell förening. Driven av engagemang för ett fritt och öppet digitalt liv, utifrån ledorden socialism, feminism och antirasism. Detta finns på aggregatet.org – Kamratdataföreningen Konstellationens Lemmyinstans.

Lemmy är ett verktyg för gruppdiskussioner. Det bygger på öppen källkod, som envar kan läsa, påverka och kopiera fritt. Lemmy liknar plattformen Reddit till sin utformning och är precis som Mastodon en del av Fediversum (se separat artikel på sidan 6).

Konstellationen startade Aggregatet för att kunna erbjuda ett diskussionsforum för oss medlemmar och andra intresserade. För att kunna delta i diskussioner kan användare starta ett konto genom att fylla i formuläret bakom knappen "Sign up" längst upp i högra hörnet. Efter det kan du skapa en post på någon av de gemenskaper som är anslutna (federerade) till Aggregatet. På Aggregatets startsida finns de senaste lokala flödena förvalda och du kan också läsa äldre inlägg på några av gemenskaperna på Aggregatet. Dessa hittar du under Communities i menyn.

Gemenskaper/Communities är Lemmys sätt att sortera olika ämnen. Det är en motsvarighet till subreddit på Reddit. Några nämnvärda exempel på Aggregatet är gemenskaperna "Integritet, övervakning och säkerhet", "Memes", "Vänstermedia", "Vegan", "Energi", "Prepping" och "Punken är död – länge leve punken".

Nya tider kräver nya idéer och då behövs rum för givande samtal, i kontrast till flamewars och trollfabriker. Aggregatet.org är verktyget och platsen där detta blir möjligt.

Mediaprojektet Mediakollen

mediakollen.org är ett minimalistiskt mediaprojekt som utvecklas och drivs av föreningen. Vi startade Mediakollen för att vi ville att fler ska få koll på vänstermedia och sociala rörelser utan att styras av nätjättarnas algoritmer. De utvalda artiklarna väljs ut av Kamratdataföreningen Konstellationens ideella redaktion.

Mediakollen är lite som nyhetstjänsten Omni för rättviserörelserna. Det är en blandning av en webbaserad RSS-läsare med kurerat innehåll, Hacker News och en länkaggregator (som Lemmy eller Reddit).

Mobilizoninstansen Organisera.org

Mobilizon är ett verktyg som hjälper dig att hitta, skapa och organisera events, samt att skapa grupper för människor som vill samlas kring något specifikt. Precis som Mastodon och Lemmy är Mobilizon en del av Fediversum (se separat artikel på sidan 6). I januari 2025 startade Konstellationen en instans som vi kallar organisera.org. Nu behöver du inte längre använda Facebook för events eller grupper – kom till organisera.org!

Wiki

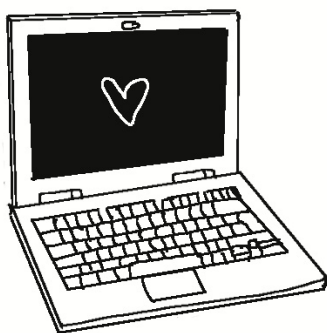
Vi har en wiki där vi lägger upp guider, till exempel hur man använder Mastodon eller kommer igång med VPN. Du hittar den på wiki.konstellationen.org

Domänen Fritext

fritext.org är en domän som ägs av Konstellationen. Föreningens medlemmar kan få en gratis subdomän att använda till sina egna hemsida- eller bloggprojekt. Här är några spännande sajter som finns på vår subdomän:

- autonomin.fritext.org
- kraft.fritext.org
- minervas-uggla.fritext.org
- prepp.fritext.org
- solbruk.fritext.org

Föreningar och nätverk kan också ansöka hos styrelsen om att få en gratis subdomän. Hosting, alltså lagring för själva filerna som utgör ens hemsida, får man dock ordna med själv. Det finns många olika lösningar att välja på beroende på vad man har för behov. Det enklaste är kanske att använda sig av ett vanligt webbhotell.

Från Facebook till algoritmfritt flöde

Ganska nyligen bestämde jag mig för att lämna Facebook. För bara något år sedan så kändes det som en enormt stor och nästan omöjlig uppgift, men på grund av några olika anledningar så kände jag mig verkligen motiverad att lämna och började fundera på vad det finns för alternativ. Jag insåg att nästan allt med Facebook går relativt lätt att ersätta med annat, med undantag för en sak: Facebook Events. Men så fick jag en idé: skulle jag inte kunna följa arrangörer via RSS och få reda på evenemang den vägen?

Vad är RSS?

RSS står för Really Simple Syndication. Det är enkelt uttryckt ett sätt att prenumerera på saker som intresserar en. RSS var särskilt populärt när bloggar hade sin storhetstid, eftersom det gav bloggläsare ett sätt att samla och läsa alla sina favoritbloggar på ett och samma ställe. När någon av favoritbloggarna uppdaterades så dök det nya inlägget upp direkt i RSS-läsaren. Men RSS kan inte bara användas för bloggar, utan för att följa vad som helst som stöder RSS-formatet (t.ex nyhetssajter, Youtube-kanaler m.m). I RSS-läsaren får man ett flöde som man har skapat helt själv, fritt från algoritmer.

Vilken RSS-läsare ska man välja?

Vissa RSS-läsare är webbaserade, andra är program eller appar som man installerar på sin enhet, ytterligare några fungerar som tillägg i webbläsaren och slutligen så finns det RSS-läsare som man kan installera och köra på sin egen server om man tycker sådant är roligt (self hosted heter det på engelska, jag känner inte till någon bra term på svenska).

Jag har valt en webbaserad RSS-läsare som heter Feedbin. Webbaserad innebär alltså att den är en hemsida som man loggar in på, vilket gör att den är plattformsoberoende och går att komma åt överallt. Den har dock också en app till iPhone.

Feedbin ger bland annat möjlighet att kategorisera flöden, välja om inlägg ska visas nyast eller äldst först, samt att den kan hitta RSS-flöden utifrån en sajts URL. (Om den RSS-läsare man använder inte har den funktionen så kan man använda t.ex getrssfeed.com för att hitta RSS-flöden)

Några andra open source RSS-läsare som jag tror kan vara värda att testa är: Commafeed (webbaserad eller self hosted), NetNewsWire (Mac och iOS) och Thunderbird (Windows, Mac och Linux).

Så här gjorde jag för att byta från FB till RSS

Det jag främst var intresserad av var events, så jag började helt enkelt med att titta på vad jag gått på på sistone, och vad jag var inbjuden till. Sedan sökte jag för att se om arrangörerna publicerat informationen någon annanstans, till exempel på en egen hemsida. Hade de det så klistrade jag in URL:en i Feedbin och om sajten stödde RSS så kunde jag lägga till den och börja prenumerera.

Tyvärr upptäckte jag snart att många inte publicerar via RSS längre. Jag hade inte förväntat mig att de små DIY-arrangörer som enbart publicerar på Facebook och Instagram skulle ha några RSS-flöden (paradoxalt nog, eftersom de är just DIY hade man ju kunnat tro att de skulle vilja sätta upp något eget), men många medelstora arrangörer som faktiskt har vettiga hemsidor har av någon anledning valt att inte tillgängliggöra sina uppdateringar via RSS.

Så när det gäller FB Events har det fungerat sådär att byta till RSS-läsare istället, men det beror nog på hur obskyra events man är intresserad av antar jag.

Många av mina likes var däremot lätta att föra över till Feedbin! Det har varit väldigt roligt att återse sådant som jag gillat på Facebook men som jag inte fått se på länge på grund av att det har begravts i skräp som Facebook tycker att jag ska titta på istället. Att plötsligt ha ett flöde som jag har skapat själv känns otroligt uppfriskande! Ingen algoritm som avbryter mig med en massa "tips" jag inte bett om, eller reklam som den tror att jag är intresserad av utifrån att den har spionerat på mig och kartlagt mitt internetanvändande.

I processen att leta upp saker att lägga till i Feedbin så har jag även upptäckt en del nya grejer. Det finns verkligen så mycket bra på internet! Det är en sån frihetskänsla att få ta del av all kreativitet. Jag blir RÖRD när jag ser alla små bloggar och hemsidor som fortfarande finns kvar, som har stretat på i alla år i skuggan av Facebook, Twitter m.fl.

Avslutningsvis

Det man förlorar på att använda en RSS-läsare jämfört med Facebook är hela den sociala biten. Det är möjligt att följa intressanta grejer och få reda på när saker händer, men RSS i sig ger inte möjlighet att t.ex kommentera, få tips eller dela med sina vänner på samma sätt som på Facebook, så det får man lösa på annat sätt.

/Omi

Tillägg: Sedan den här texten först publicerades på Konstellationens blogg i oktober 2024 så har föreningen lanserat tjänsten organisera.org, ett alternativ till Facebook Events och Meetup. Läs mer på sidan 10!

Några tankar från en socialistisk ingenjör

1.

Internet är mer än ett konkret nätverk, det är en idé: decentraliserad kommunikation i ett okontrollerbart och ostoppbart flöde (Internets föregångare ARPANET skapades av USAs militär för att kunna överleva ett atombombskrig). Idén har inspirerat den fria mjukvarurörelsen såväl som anarkister och anarkoliberaler. Jag tänker mig att den också har något att göra med den allmänna bristen på reglering av IT.

Internet är en lite för bred term. Idag är det uppdelat i under-nätverk som existerar parallellt även om de självklart samverkar: dels de sociala mediernas plattformar, köp/sälj-plattformar och andra "inhängnade trädgårdar" som Substack. Finansiella nätverk, blockchain och krypto. Infrastruktur för molntjänster som skickar data för att bearbetas i serverhallar. Institutionella hemsidor, arkiv, datasilos. Även darknet och fria öppna nätverk som Mastodon eller Nostr. Vi måste fundera på alla dessa.

2.

Jag tror att det är hjälpsamt att tänka på alla dessa under-nätverk som fält för kapitalistisk och statlig påverkan såväl som arenor för motstånd och annanhet. Det gäller oavsett om det är "vi" som äger mjuk- och hårdvaran - kapitalismen är ett produktionssätt som verkar överallt. I nätverken flödar information, som på en och samma gång är: manipulation, kontroll, (immateriellt) arbete, värde.

Både post-marxister som Moishe Postone och post-operaister som Matteo Pasquinelli (och de traditioner av kamp som de förmedlar genom sina böcker) har mycket att lära oss - intellektet och synen arbetar, data är samtidigt former för värde, och vidare än så: matematisk digital abstraktion är inte neutral utan utvecklas hand i

hand med kapitalet - vi måste tänka tekno-politik snarare än teknik och politik!

Det betyder att vi måste börja prata om vår produktion av data som faktiskt arbete, börja sammanbinda traditionen av arbetsplatsorganisering med data-arbetet. Påtala och utmana den data-koloniala arbetsdelningen som ligger bakom sociala medier, AI och mycket mer. Men även kanske släppa våra fördomar mot micro-trading, blockchain eller DAOs - om data kan vara arbete, så kanske motstånd (och prefigurativa utopier) borde organiseras också där?

3.

Nätverken kan inte tänkas i isolering utan fungerar tillsammans med organisationer och institutioner. Varumärken finansierar influencers. Trollfabriker, stiftelser och liknande infrastruktur driver SD:s nätvaro.

Eller så fungerar nätverken just i relation till bristen på institutioner: de isolerade Instagram-aktivisterna? Zeynep Tufekci skriver i sin bok "Twitter and tear gas" om hur bristen på organisering tillåter den digitala folkmassan att reagera blixtsnabbt - men gör det omöjligt att bedriva långsiktig politik med varaktiga resultat.

Jag tycker att de allra viktigaste projekten på Internet är de curerade arkiven och encyklopedierna samt lagringsplatserna för data och fri mjukvara. Sådana projekt är omöjliga utan stora, strukturerade organisationer med finansiering. Finansiering och värde är frågor som går bortom nätverk, men jag tror att det skulle vara värdefullt att tänka på infrastruktur för finansiering och kanske till och med radikalt (anti-)värdeskapande.

Viktigare än att skapa perfekt jämlika protokoll för kommunikation (utan att avfärda det viktiga projektet) är kanske att bygga mellanmännsliga institutioner och mötesplatser? Det behöver inte alltid handla om att ses fysiskt med sina grannar utan kan ske över

videolänk, även om det är rätt så trevligt att ses på plats? Just i relation till dessa institutioner tror jag att de fria nätverken kan blomstra.

4.

Ricardo Nunes skriver i sin bok "Neither Vertical Nor Horizontal" om det konstiga antagandet att vi antingen måste vara "vertikala" (centraliserade och hierarkiska) eller "horisontella" (fullkomligt platta med lika utbyte mellan alla). Om horisontell organisation är en oformlig gas, så är vertikal organisation en kantig kristall - ingen av dem särskilt handlingskraftig.

Genom nätverksteori, filosofi och långvarig politisk erfarenhet visar Nunes på hur verklig förändring sker genom en "ekologi av praktiker", en samordning mellan större och mindre organ, från individ-nivå upp till planetär nivå. Olika organisationer kompletterar och lär av varandra, även på olika "skalor", och det skulle vara omöjligt att ha vänsterpartier utan radikala vänggrupper och vice versa! Vi tenderar att tänka på vår förening, men organisering handlar om det som händer mellan människor och mellan organisationer på alla skalor. Det ger oss självförtroende att avfärda purism och omfamna mångfald i praktiken.

Om vi tillämpar det här på Internets idé så kan vi säga: ett helt horisontellt fritt Internet är varken möjligt eller önskvärt. T.ex. Mastodon kan bara fungera för vänstern tillsammans med andra institutioner. Nät-politik är mer än det strikt tekniska, det handlar framför allt om hur nätverket kopplas ihop med och stöttar faktiska organisationer, föreningar med årsmöten och mötesanteckningar och budget och lokaler, samt hur vi finansierar allt detta på ett hållbart sätt. Ännu mer än så: data och beräkning är en ny form av arbete och det är vänsterns uppgift att hitta sprickorna i denna matris och bygga motståndet.

Fri och öppen mjukvara i din förening

På Konstellationens Wiki, som du kan läsa om på sidan 10, finns en guide till Fri- och Öppen Mjukvara i föreningslivet. Den är fylld av förslag på program och hur de kan användas i en förening. Vill du inte genast läsa hela guiden följer här några väl valda tips som kan komma till stor nytta i föreningsarbete.

LibreOffice

En dokumenthanteringssvit som innehåller bland annat ordbehandlare, kalkylblad och ett verktyg för att skapa presentationer. LibreOffice har kraftfulla funktioner som står sig bra bland jämförbara alternativ. Det är också lätt att förstå hur Libreoffice fungerar och det finns gott om dokumentation som är lätt att hitta via en sökmotor.

Läs mer på LibreOffices svenska hemsida: sv.libreoffice.org

... och det här zinet är gjort i Scribus!

Jitsi

Digitala medlemsmöten kan underlätta föreningslivet. Jitsi är verktyg för onlinemöten som är lätt att använda och att sprida till olika system och plattformar. Som regel fungerar Jitsi bäst på webbläsare som Chromium (ett fritt alternativ till Google Chrome) och liknande. Jitsi går att installera på en egen server, det går att hyra in sig hos en leverantör och det finns att testa gratis på flera sidor.

Bland annat går det att testa på: <https://meet.jit.si/>

Wordpress, Ghost eller en statisk sida på Codeberg.pages

Varje förening med självrespekt bör skaffa sig en egen hemsida. Det finns alternativ som är mer fria och öppna än Wordpress, men Wordpress är open code och används brett av många personer och används till en enormt stor del av sidorna på internet. För den som är mer tekniskt lagd går det att testa andra CMS-system eller skapa en statisk sida genom ett sidgenereringsverktyg som Jekyll eller Hugo. En sådan kan sedan lagras på en sida som Codeberg.pages. Ett enklare sätt att bygga en egen hemsida är att hyra in sig på något av alla de webbhotell som erbjuder både wordpress-hosting och kan sälja en domän för sidan.

Ett mysigt fediversum

Det är fantastiskt att fediversum har växt så stort, och att det faktiskt känns som ett alternativ till Big Tech. Även om de är majoriteten så är det inte bara teknik-nördar där, utan också en hel del “vanliga” människor. Det mindre roliga är att det är en specifik plattform som dominerar: Mastodon.

Mastodon känns inte som att det är något speciellt nytt. Det är på många sätt en klon av Twitter, och ärver många av dess libertarianska förhållningssätt. En konsekvens av den detta förhållningssätt där alla ska kunna ha kontakt med alla är homogenitet.[1] Det finns väldigt många Mastodon-instanser, men eftersom alla meddelanden ska ha potential att kunna nå alla måste varje instans i hela fediversum vara kompatibel med varje annan instans. Resultatet är att allting ser likadant ut. För att citera Tintin ur kontext: “visst är det trevligt att människor är olika”[2], men det är tråkigt att en plattform som ska driftas av folket är så homogent.

Det finns ingen egentlig grund för gemenskap, utan det är bara individer som interagerar med varandra. Likt många andra internet-plattformar och -teknologier — så som RSS, Tiktok, Youtube, Instagram — så är det grundläggande förhållandet mellan individer. Eftersom allting ser likadant ut finns det inte så stora anledningar att välja en mindre instans, så det underminerar det decentraliserade projektet med fediversum. Det är lika bra att välja mastodon.social.

I andra delar av webben flyr folk de öppna slagfälten till “the cozy web”, eller den mysiga webben på svenska — avgränsade områden på internet så som gruppchattar och chattforum, email — platser där det du gör inte poängsätts utan du kan snacka skit med vänner och bekanta.[3]

Till skillnad från Twitter eller Mastodon där meddelanden skickas till allt och ingen, där varje individs upplevelse är unik och skild från alla andras, så ser alla i en gruppchatt samma sak. Det är naturligt att svara på påståenden och konversationer startas lätt. Internskämt börjar frodas. Man lär känna varandra. Istället för det lovecraftiska tomrummet kan det istället bli en digital tredje plats med karaktär och familjära ansikten.

Jag frågar mig själv, hur vi kan göra vårt fediversum till något mysigt, skapa en bättre grogrund för gemenskap? Detta samtidigt som vi inte frångår värdet i storskalig många-till-många-kommunikation.

Jag tror svaret ligger i att skapa en separation mellan instanspostning och postning till fediversum, att behandla den egna instansen som ett intra-nät och fediversum som ett nätverk av nätverk, ett inter-nät. Konkret skulle det innebära att lägga till funktionen att posta enbart till den egna instansen (kontra till bara följare eller globalt).[4] Inlägg på intra-nätet kan inte spridas vidare i fediversum med boostar eller liknande funktionalitet. Det skapar potential för mysighet i fediversum, likt ett chatt-forum blir det för det mesta bekanta ansikten och alla ser samma flöde.

Med separationen kan vi också besvara min andra fråga för den här texten: hur kan vi uppmana till större diversitet i fediversum, göra det till en plats som inte begränsar sig till Twitter- och Instagram-kloner?

Det stora hindret som står ivägen är skalbarheten, all den komplexitet som oundvikligen kommer med kommunikation på så stor nivå. Men, skalbarhet är endast ett krav på inter-nätet som ju består av många servrar som kommunicerar med varandra. Intra-nätet däremot är per definition endast en server. Den servern kan experimentera så mycket den vill, så länge experimenten håller sig till den egna instansen, intra-nätet. Din instans skulle till exempel

kunna ha den där varianten på viskleken där man turas om att beskriva någons teckning och rita någons beskrivning. Eller göra som Izzzzi[5] och experimentera med långsammare sociala medier genom ha ett enda inlägg per dag som man skriver på under dagens gång som sedan automatiskt postas nästa morgon. Eller helt enkelt ha ett internt chatt-forum likt Discord eller föregångaren IRC. Möjligheterna är närmast oändliga.

Det här skulle göra det mycket mer intressant att välja instans.

De här ändringarna tror jag skulle lyfta fram de potentiella styrkorna i ett fediversum. Genom att framhäva skillnaderna mellan instanserna finns det mycket större anledning till att drifva och välja en egen instans. Varför välja mastodon.social och vara ensam bland främlingar när du kan hänga med vänner på knasigakatter.exempel?

Istället för att tävla med Big Tech på deras spelplan av storskaliga uniforma plattformar för att producera och sprida ~*content*~, så kan vi skapa ett nätverk av gemenskaper, ett heterogent landskap som reflekterar det trevliga i hur olika vi människor är.

/Leo

Noter

[1] <https://tante.cc/2025/01/26/against-scale/>

[2] Vem har den biten inbränt i sitt huvud efter att ha lyssnat på en Tintin-ljudbok för många gånger?

[3] <https://maggieappleton.com/cozy-web>

[4] Se till exempel Bonfire eller Hometown som har denna funktionalitet.

[5] <https://izzzzi.net/>

Kiseldalskillarna och övervakningsekonomin

Den öppna fascismen har tagit över USA:s regering, och kring honom finns alltid samma snubbar från IT-kapitalet. Från Cambridge Analytica till dagens dudebros Musk, Zuckerberg och Bezos. Gränsen mellan amerikansk fascism och Kiseldalskillarna[1] är svårobserverad. Men varför? Flera böcker har lagts på att förklara hur storbolagsinternet banat väg för både fascism och etnisk rensning i flera länder, inklusive USA självt. Samtidigt har en våg av nostalgi för det "gamla" internet innan centraliseringen svept över oss. Ett internet vars merpart mätt i bitar under ett kort tag i princip hölls uppe av några svenska konträra ungdomar med rötter i den svenska ungsyndikalismen. Tänk om det bara fanns en text som kunde förklara det, som kanske till och med förutsåg det.

I Dmytri Kleiners "The Telekommunist Manifesto" från 2010 är den politiska motsättning som skildras den som uppstår mellan Peer-to-Peer-kommunismen och den Klient-Server-baserade kapitalistiska staten. Den senare ser den tidigare som ett stort hot och kommer att göra vad den kan för att förstöra uppkopplingar mellan likar (peers) för att kunna låsa in internet på serversidan i sin egendomsbaserade kapitalism. Svaret på det är svåröversatta "Venture Communism".

Det vi kallar "marknadsekonomin" är enligt Kleiner "en övervakningsekonomi, där deltagande i produktionen och konsumtionen måste mätas i minsta detalj. Det är en ekonomi av revisorer och säkerhetsvakter. Redovisandet av värdeutbytet i små och reducerande listor av individuellt prissatta transaktioner måste ersättas av en mer flytande och generaliserad form av utbyte. Motivet att maximera avkastningen från ägande, så ofta drivkraften bakom irrationella och destruktiva former av produktion, ska ge vika för en mycket starkare produktionsdrivkraft: arbete för att direkt förbättra för våra liv och vårt samhälle, produktion som uppfyller verkliga behov och begär." (s. 10)

På det sättet är det inbyggt i ett marknadsdrivet serverinternet både 1) den massiva övervakningen och 2) att systemen byggs för att beröva oss värde

övervakningen inte bara är till för att döda like-till-like-internet utan också för att beröva oss värde. Ju mer de vet om oss, desto bättre kan de få oss att köpa varor.

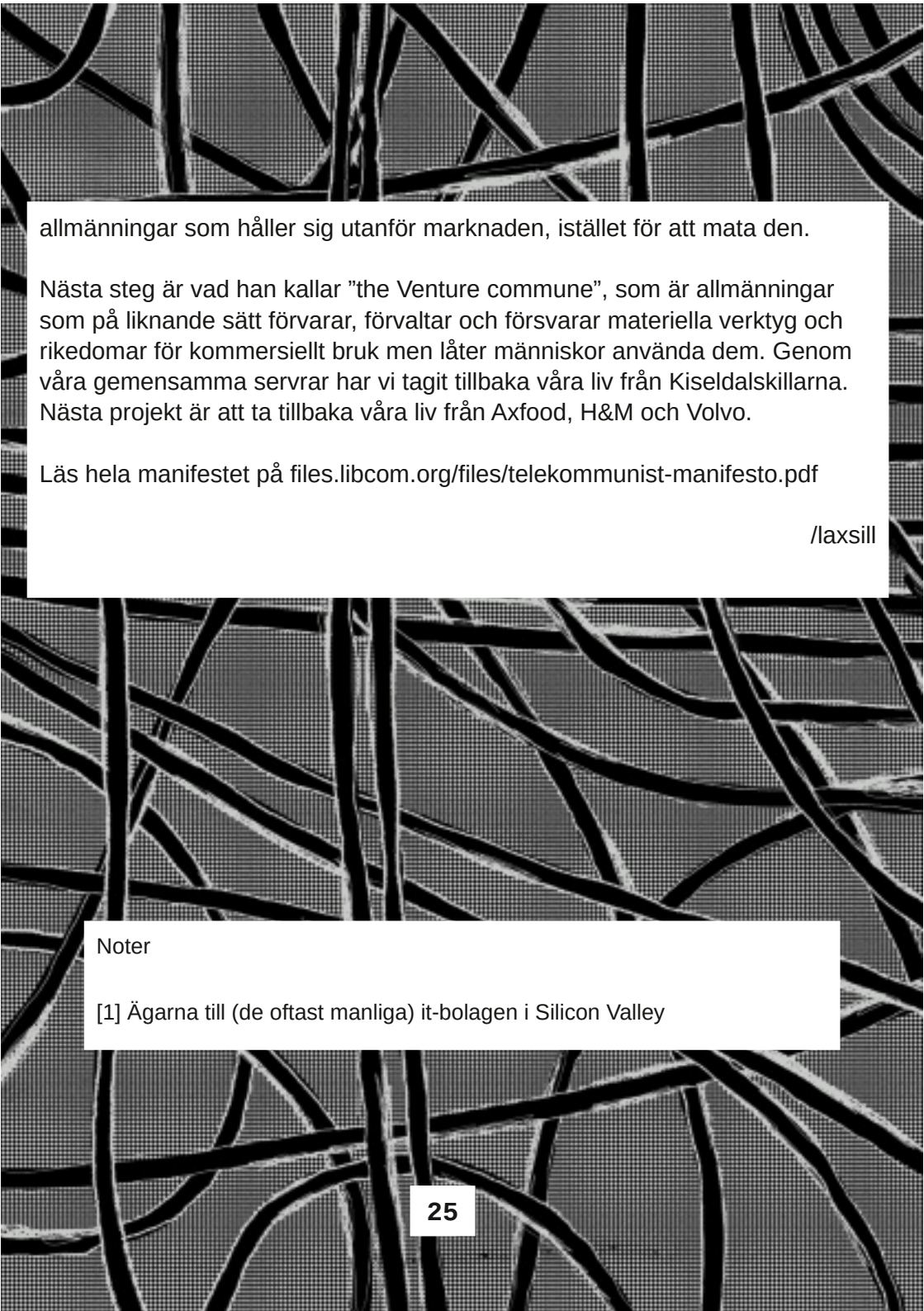
Hur hänger det här ihop med fascismen? Jag ska försöka skissa på några teser.

1) Serverherrens politik är den av tullvakten, inte av brobyggaren. Hans lojalitet är till den politiker som ökar övervaknings- och repressionsmöjligheterna, inte den som bygger broar. Ge Kiseldalen en politiker som lovar att investera i serverhallar och en som lovar att sänka GDPR och se hur han röstar.

2) Ju större serverekonomin blir, desto lägre tenderar profitkvoten att falla. Serverherrens ekonomi har länge byggt på att sälja ut oss till marknaden via reklam, men ju mer av den totala ekonomin som flyttar till serverekonomin, desto färre marknadsaktörer går att sälja oss åt. Enklare uttryckt: En underkonsumtionskris är dålig för PR-branschen. Ännu enklare uttryckt: ju mer vi lägger på servertjänstabonnemang, desto mindre kan vi lägga på dropshippingbolag. För att hålla uppe bolagets värde kan de därför sälja oss till stater och säkerhetstjänster istället. Eller så kan de begära hårdare repression mot like-till-like-internet.

3) De förstår vilket hot like-till-like-internet fortfarande är mot deras besuttenhet, trots all repression. Varför skulle Elon Musk annars vara så förskräckt av Wikipedia?

Vad ska vi då göra? Kleiner skriver att de tekniska och politiska argumenten för ett internet som inte är centraliserat hos några få aktörer är många. Ändå är internet idag centraliserat, och det beror på att den kapitalägande klassen tjänar mer på att behålla sina inlåsnings- och exploateringsmöjligheter än att bygga ett bättre internet. Det vi kan göra är att behålla vår produktivitet utanför systemen där de kan exploatera den. Han pekar på Copyleft rörelsens sätt att använda kontrollverket i upphovsrätten för att licensiera intellektuell produktion så att den är fri att använda och hantera, så länge som den inte överhuvudtaget används i kommersiellt bruk. På så sätt kan vi skapa digitala

allmänningar som håller sig utanför marknaden, istället för att mata den.

Nästa steg är vad han kallar "the Venture commune", som är allmänningar som på liknande sätt förvarar, förvaltar och försvarar materiella verktyg och rikedomar för kommersiellt bruk men låter människor använda dem. Genom våra gemensamma servrar har vi tagit tillbaka våra liv från Kiseldalskillarna. Nästa projekt är att ta tillbaka våra liv från Axfood, H&M och Volvo.

Läs hela manifestet på files.libcom.org/files/telekommunist-manifesto.pdf

/laxsill

Noter

[1] Ägarna till (de oftast manliga) it-bolagen i Silicon Valley

Kasta skit på nazister är kul

Jag var nere några dagar i juli för att besöka hackerlägret BornHack i Danmark [1]. Det var som någon slags vild blandning av ett LAN-party och scoutläger. Massvis med tält, husbilar, träkonstruktioner och LED-lampor. Massvis med LED-lampor i olika färger som lyste upp kvällen magiskt.

Programmet innehöll allt från Hacker Jeopardy, en tävling i Capture The Flag (CTF), smide, Wikipedia Edit-a-thon, gamejam (spelutveckling på ett dygn den här gången), rollspel, kreativt skrivande, workshop i klädlagning, karaoke, meetups och föreläsningar.

Föreläsningarna handlade om allt från nätverk, Tor och Bittorrent till kugghjul, Chat Control och memes som propaganda.

Själv deltog jag i gamejamen. Temat det här året var "revolution". Perfekt tänkte jag och utvecklade ett enkelt webbspel där man ska kasta bajs på nazister och skicka propaganda till arbetare [2]. Det var kul att sitta tillsammans och koda, snacka strunt, skratta, tipsa varandra om olika verktyg och sen i slutändan testa varandras spel. I samband med det lärde jag mig flera saker som jag kommer ha nytta av framöver, dessutom blev jag ännu mer pepp på att göra något liknande med Konstellationen. Vi anordnade i våras en serie hackathon-träffar där vi testade på spelmotorn Godot [3].

För mig är det viktigt att träffa folk, få vara del av ett sammanhang, hänga med folk med liknande värderingar och skapa tillsammans. Speciellt i dessa tider då fascisterna är på frammarsch är det viktigt att träffas och att påminnas om att man inte är ensam. Kasta pixlat bajs på nazister är kanske inte det som hindrar fascismen, men det är kul och det behöver vi om vi ska orka.

/Samuel

Noter

[1] BornHack 2025 - a summary

<https://samuels.bitar.se/bornhack-2025-summary/>

[2] Propaganda revolution

<https://samuelskanberg.codeberg.page/propaganda-revolution/>

[3] Hackathons i spelutveckling för politisk förändring

<https://konstellationen.org/2025/04/27/spelutveckling/>

konstellationen.org